
Úvod

Studium filosofie na FHS UK

Filosofie se na půdě FHS UK vyučuje ve všech třech stupních univerzitního vzdělání, a to jak jako samostatný studijní obor, tak také jako součást či specializace v rámci univerzálněji pojatých studií.

Studium filosofie na navazujících magisterských programech

Fakulta humanitních studií nabízí studium filosofie na magisterském stupni hned ve dvou studijních programech - **Filosofie v kontextu humanitních věd** a jako **specializaci filosofické antropologie** v rámci programu Antropologická studia.

Oba studijní programy jsou od svého zrodu myšlené jako interdisciplinární - a studenti jsou tedy od počátku vedeni k promýšlení filosofických konceptů a témat v širších souvislostech dalších humanitních disciplín.

Filosofie v kontextu humanitních věd

Odborné zaměření magisterského studia je primárně filosofické, avšak studijní program je koncipován tak, aby nedílnou součástí studia byl přesah do širších kontextů. Mezi ně patří především estetika (a specifičtěji literární věda), antropologie, etika a politické myšlení. Kromě společného základu **mají studenti možnost zvolit si jednu ze tří profilací:**

- fenomenologická filosofie
- filosofie literárního textu
- filosofická antropologie

Zatímco většina studijních programů zaměřených na studium filosofie se zaměřuje na dějiny filosofie, navazující magisterský studijní program Filosofie v kontextu humanitních věd je primárně zaměřen na komparatistické přesahy, umožňující zasadit filosofickou problematiku do širších kontextů. Vychází tedy z pojetí filosofie jako otevřené disciplíny či základní perspektivy, umožňující filosoficky nazírat i problémy a témata, které v dějinách západního myšlení vstupovaly s filosofií do setrvalé interakce: mezi tato témata patří otázky estetické, literárněvědné, antropologické, politologické a další. Se všemi výše uvedenými obory toto magisterské studium rezonuje, ale vzhledem k jeho filosofickému charakteru nelze hovořit o překryvech. Právě tento interdisciplinární a komparativní přesah u filosoficky orientovaných studijních programů v českém kontextu zásadně chybí.

Absolvent je vybaven širokými znalostmi pojmů, tematizovaných problémů a myšlenkových směrů určujících především (ale nejen) novověké filosofické myšlení, a to především v oblasti estetiky, fenomenologie, politické filosofie a antropologie. Kromě znalosti primární literatury je absolvent důkladně obeznámen se základní sekundární literaturou týkající se přinejmenším problematiky, na kterou se zaměří v rámci své profilace (antropologie, filosofie literárního textu, fenomenologické filosofie). S těmito texty dovede pracovat v originálním znění, dovede analyzovat a kriticky hodnotit jejich argumentační strukturu. Je vybaven přehledem o širších souvislostech filosofického myšlení v souladu se zvolenou profilací, tj. je schopen interpretovat

z filosofického hlediska literární text či estetický artefakt, zaujmout fundované stanovisko k politickému problému či provést fenomenologickou analýzu komplexního jevu ať už estetické, nebo antropologické či politické povahy. V této perspektivě dokáže absolvent vymezit a tematizovat aktuální společenské, kulturní, náboženské, antropologické otázky, zaujmout k nim na základě dosažených znalostí vlastní postoj a uplatnit jej ve veřejné diskusi. Absolvent je vybaven k tomu, aby překročil striktně filosofickou problematiku směrem k jiným oborům či oblastem, a především aby se neomezil na pouhé reprodukování dosažených znalostí, nýbrž dokázal je podle aktuálních potřeb tvůrčím způsobem rozvíjet. Typické pracovní pozice, na nichž absolvent najde uplatnění, jsou například: učitel filosofie na středních školách, pracovník v kulturních institucích, korektor a pracovník v nakladatelstvích, překladatel.

Filosofická antropologie

Filosofická antropologie představuje specifickou profilaci v rámci filosofického studia či bádání. Sleduje konstituci normativních filosofických koncepcí člověka a zároveň studuje proměny vědeckých paradigmat výzkumu člověka jako společenské bytosti. V rámci prvního okruhu zkoumá působnost filosofického díla a jeho roli v proměnách sebe-porozumění člověka, všímá si plurality koncepcí lidství, klade důraz na normativní roli filozofie, specificky zkoumá figuru čtenáře filozofie. Především metodami hermeneutiky a intellectual history zasazuje filosofické dílo do dějinného a kulturního kontextu. Specializace poskytuje v rámci celku oboru metodologický a paradigmatický kontext filozofie věd o člověku. Výzkum filosofické antropologie usiluje o porozumění předpokladům a klíčovým kontextům antropologických koncepcí. V rámci nabídky povinně volitelných předmětů rozvíjíme spolupráci s kognitivními antropology. Filosofická antropologie je takto rozšířena o aspekt výzkumu biologických, evolučních a fyziologických předpokladů a podmíněností lidského vnímání, myšlení a chování.

Absolvent disponuje expertní znalostí primárních a sekundárních textů filosofické tradice; má schopnost samostatného využití základních metod filosofického výzkumu – hermeneutika, fenomenologie, intellectual history; ovládá principy a základní kategorie „Západního“ pojetí člověka jako společenského, politického, právního a kulturního aktéra a subjektu; je vybaven odbornou přípravou k analytickému a diskurzivnímu výzkumu kulturních, ideologických, politických, společenských fenoménů.

Filosofickou antropologii lze studovat jak v rámci stud. programu *Filosofie v kontextu humanitních věd*, tak v rámci stud. programu *Antropologická studia*.

Program Antropologická studia představuje interdisciplinární studium lidských společností, kultur a lidských interakcí napříč časem a prostorem. Perspektivu sociokulturní antropologie metodologicky a analyticky rozšiřují perspektivy historické a filosofické antropologie. Zároveň každou ze tří těchto perspektiv – sociokulturní, filosofickou i historickou antropologii – lze zvolit jako specializaci. Program *Antropologická studia* jsou charakteristická jak širší přístup k sociálním a kulturním fenoménům a hledáním průniků mezi nimi, tak skutečností, že je lze studovat na FHS od bakalářského až po doktorské studium.

Více k programu *Antropologická studia* [zde](#) .